

**Handlingsplan för
Digitaliseringskommissionen
– inriktning och ambitioner**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
Arbetsformer	6
Analysera utvecklingen i förhållande till det it-politiska målet	9
Visa på digitaliseringens möjligheter och utmaningar	14
Administrativt ansvar för signatärer till den digitala agendan	18
Kommunikation av den digitala agendan	22

INLEDNING

Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Målet är högt ställt. Det räcker inte bara med att vara bra, att förvalta den starka position som Sverige har idag. För att vara bäst måste vi hela tiden sträva efter att vidareutveckla hur vi använder digitaliseringens möjligheter. Sverige rankas idag som ett av de ledande länderna på området, men vi vet att många länder har mycket höga ambitioner.

I oktober 2011 fattade regeringen beslut om en bred och sammanhållen strategi för it-politiken, *It i människans tjänst – en digital agenda för Sverige*¹. I agendan presenteras regeringens ambitioner inom området samt förslag på insatser och åtgärder för att uppnå det it-politiska målet. Den digitala agendan är indelad i fyra strategiska områden som utgår från it-användarens perspektiv:

- Lätt och säkert att använda,
- tjänster som skapar nytta,
- det behövs infrastruktur, samt
- it:s roll för samhällsutvecklingen.

Under de strategiska områdena har regeringen identifierat totalt 22 sakområden.

Digitaliseringskommissionen kommer att ha en viktig roll i arbetet med att genomföra den digitala agendan. Regeringen konstaterar i agendan att det inte finns någon statlig myndighet som ensam ansvarar för de it-politiska frågorna men att det är viktigt att på en övergripande strategisk nivå kunna arbeta med dessa. Det är en viktig anledning till att Digitaliseringskommissionen nu finns.

Handlingsplanen syftar till att peka ut hur vi avser att genomföra uppdraget, vår inriktning och våra ambitioner. Den utgår huvudsakligen från de uppgifter vårt uppdrag omfattar². Dessa är att:

- Analysera utvecklingen i förhållande till det it-politiska målet,
- visa på digitaliseringens möjligheter,
- kommunicera den digitala agendan och dess innehåll,
- vara administrativt ansvarig för de så kallade signatärerna till den digitala agendan, och
- samverka med olika aktörer i samhället för en ökad digitalisering.

¹ Dnr 2011/342/ITP.

² Digitaliseringskommissionen – en kommission för den digitala agendan, Kommittédirektiv (dir. 2012:61). Regeringsbeslut den 7 juni 2012 (dnr N2012/2938/ITP).

Handlingsplanen ska ses som ett avstamp för arbetet som ska genomföras under den kommande treårsperioden. Preciseringar av olika aktiviteter och processer kommer att kommuniceras löpande.

Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Den digitala agendan spänner över många sakområden. Över tid kommer vi av praktiska skäl att behöva fokusera på några områden åt gången i vårt arbete. Dessa områden kan betraktas som teman som särskilt uppmärksammas inom våra olika deluppdrag. Inledningsvis kommer vi att uppmärksamma digitalt innanförskap och jämställdhet, skola, undervisning och digital kompetens samt entreprenörskap och företagsutveckling. I detta tidiga skede har vi valt dessa områden med utgångspunkt i att de dels omfattar områden som är aktuella inom it-politiken³, dels att flera signatärer till den digitala agendan visat intresse för områdena. Analyser av utvecklingen i förhållande till det it-politiska målet och kunskapsinhämtning i vårt övriga arbete kommer framöver att vara aspekter som vi tar hänsyn till när kommande områden väljs.

Områden som initialt kommer att uppmärksammas

- **Digitalt innanförskap och jämställdhet.** Alla ska ha grundläggande möjlighet att dra nytta av digitaliseringen. Det är betydelsefullt både ur ett demokratiperspektiv och för att skapa lika möjligheter på arbetsmarknaden och i ekonomin i stort. Vi behöver därför utveckla förhållningssätt och lösningar som minimerar de digitala klyftorna. Tekniken påverkar idag fler och fler centrala samhällsfunktioner. Det är i det perspektivet både orättvist och ineffektivt om vissa grupper stängs ute från såväl utveckling som användning. Sverige har en stark tradition av att satsa på bred digital tillgänglighet, men inom it-sektorn är exempelvis andelen kvinnor lägre än i både USA och vissa sydeuropeiska länder. En viktig fråga är därför att försöka mota de strukturer som lett till den obalansen.
- **Skola, undervisning och digital kompetens** är viktigt för att kunna förstå och hantera information av betydelse för både den personliga och yrkesrelaterade utvecklingen. I en allt mer kunskapsbaserad ekonomi är frågor kopplade till området

³Vid tal under konferensen *En digital agendas möjligheter och utmaningar* den 28 november 2012 lyfte it- och energiminister Anna-Karin Hatt fram digitalt innanförskap och it i skola och undervisning. Övriga områden som lyftes fram var bredband och e-förvaltning som inte ingår i vårt uppdrag.

viktiga. I sammanhanget lyfts ofta betydelsen av det livslånga lärandet fram. Digitaliseringen har stor potential att bidra till detta, bland annat genom ökad tillgänglighet till ett brett utbud av kunskap. Området är också väsentligt för att belysa hur vårt utbildningssystem tillvaratar digitaliseringen för att på alla nivåer rusta individer och samhället för framtiden.

- **Entreprenörskap och företagsutveckling** är grunden för ett konkurrenskraftigt näringsliv och därmed för landets välbefinnande. Det är idag en förutsättning för vår innovationskraft och för framväxten av nya innovativa företag. Vi behöver synliggöra framväxande branscher som inte alltid syns i officiell statistik, säkra kompetensförsörjningen och göra Sverige attraktivt för investeringar och innovationer. På samma sätt som i samhället i stort bör vi uppmärksamma att digitala klyftor också finns inom näringslivet då småföretag använder det i lägre utsträckning än större företag.

Ambitionen är att genom vårt arbete väcka inspiration och engagemang. Vi ska vara öppna och inkluderande i vårt arbetssätt. På så vis hoppas vi också att alla de goda krafter som finns i vår omgivning vill vara med och både påverka och bidra till vårt arbete. Handlingsplanen utgör vår gemensamma kompassriktning.

ARBETSFORMER

Vår övergripande arbetsinriktning

Digitaliseringskommissionen ska uppfattas som nyfiken och lätt att komma i kontakt med. Vi måste samarbeta med många aktörer för att säkerställa en bred användning av it i samhället och att genom ökad digitalisering bidra till att hantera viktiga samhällsutmaningar. Visioner för ökad tillgänglighet och ett hållbart samhälle kräver att vi ifrågasätter det som redan finns. Vår strävan ska vara att bidra till att nya eller bättre lösningar kan utvecklas som stärker svensk konkurrenskraft.

Digitaliseringen påverkar alla. Vi behöver därför ha ett inkluderande synsätt i vårt arbete. Vi behöver nå ut och väcka engagemang bland äldre, yngre, kvinnor och män, pojkar och flickor, olika etniciteter, och grupper av användare som idag av olika skäl inte tar del av digitaliseringens utveckling.

Vi kommer aktivt att söka hjälp av aktörer som representerar olika perspektiv, till exempel näringsliv, offentlig sektor, intresseorganisationer, akademi och slutanvändare. En sådan inriktning är viktig för att få kunskaper om attityder och beteenden och för att kunna delta i debatten på ett relevant sätt. Inte minst behöver vi fånga det internationella perspektivet i en globalt uppkopplad värld.

**Digitaliseringskommissionen
ska uppfattas som nyfiken och
lätt att komma i kontakt med.**

Öppenhet har länge varit svensk tradition. Det är nödvändigt med öppenhet för att uppnå en demokrati där alla är delaktiga och för att se till att den offentliga förvaltningen är legitim och tar ansvar.

Vår ambition är att ge insyn i det pågående arbetet och möjliggöra dialog. Om vi ökar graden av transparens även kring ofärdigt arbete skapar vi möjlighet till meningsfull insyn som tillåter aktörer i vår omgivning att påverka arbetet. En närvaro i digitala forum är inte enbart till för avsändarens kommunikation utan kan även främja interaktivitet och göra det möjligt för intresserade att lämna synpunkter. En utvecklad dialog tar vara på de många aktörernas erfarenheter och kunskap.

Organisation

Digitaliseringskommissionens arbete leds av ordförande Jan Gulliksen, professor vid Kungl. Tekniska högskolan.

Ett kansli ansvarar för det operativa arbetet med att genomföra kommissionens uppdrag. Rekrytering av personal till kansliet inleddes efter att regeringen fattat beslut om Digitaliseringskommissionen. Arbetet avslutades i oktober 2012. Från och med början av december har samtliga personer tillträtt sina tjänster.

För att få stöd i frågor av övergripande och strategisk karaktär kommer en expertgrupp att knytas till kommissionen.

Kommissionen ska årligen lämna delrapporter till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) med bland annat analyser av utvecklingen i förhållande till det it-politiska målet samt eventuella åtgärdsförslag. Kommissionens arbete ska slutredovisas senast den 31 december 2015.

Samverkan

Uppdraget omfattar hela den digitala agendan med sina fyra strategiska områden och 22 sakområden. Uppdraget spänner med andra ord över ett brett fält. Vi behöver därför uppmärksamma och följa aktörer och aktörskonstellationer av olika slag som redan är verksamma inom olika sakområden. Vår ambition är att systematiskt kartlägga dessa. Det är också viktigt att ta hänsyn till kunskaper och erfarenheter från avslutade initiativ av relevans.

Regeringen har i vårt uppdrag pekat ut initiativ eller aktörer som ansvarar för frågor som faller inom ramen för den digitala agendan. Bland annat nämns Center för e-samhället inom Sveriges kommuner och landsting, geodatasamverkan och samordning av samhällets informationssäkerhet som Myndigheten för samhälls- och krisberedskap ansvarar för. I några fall avgränsas också vårt uppdrag i förhållande till vissa aktörers verksamheter.

Aktörer vars verksamheter avgränsar Digitaliseringskommissionens uppdrag

- **E-delegationen.** Ansvarar för strategiska frågor för myndigheternas arbete med e-förvaltning: koordinering av de statliga myndigheternas it-baserade utvecklingsprojekt, uppföljning av deras effekter för medborgare, företagare och medarbetare, koordinering av vissa it-standardiseringsfrågor samt för att främja samordning av myndigheternas arbete med att förbättra förutsättningarna för vidareutnyttjande av handlingar.
- **Högnivågruppen för Nationell eHälsa.** Inom vård och omsorg arbetar regeringen tillsammans med en bred grupp av nationella aktörer med utgångspunkt i Nationell eHälsa – strategin för tillgänglig och säker information inom vård och omsorg. Arbetet koordineras av högnivågruppen.
- **Bredbandsforum.** Verksamheten syftar till att främja utbyggnad av bredband i alla delar av landet. Bredbandsforum är en mötesplats för dialog och samverkan mellan olika aktörer på bredbandsmarknaden.
- Inom **upphovsrättsområdet** arbetar regeringen för ett väl avvägt och ändamålsenligt regelverk såväl nationellt som på EU-nivå. Lagstiftningsarbetet på området hanteras av Regeringskansliet.

I vårt uppdrag nämns också en rad statliga myndigheter med vilka samverkan ska ske. Dessa kontakter bör kunna organiseras strukturerat och samordnat. Kommissionen kommer att undersöka möjligheterna och intresset att bilda en referensgrupp för ändamålet.

När vi anser att det är lämpligt kommer vi att bjuda in relevanta aktörer för att mer fokuserat diskutera angelägna frågor. Formerna för detta kommer vi att anpassa efter frågornas karaktär och våra behov. I vissa fall kan beslut behöva fattas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Vi kommer i stor utsträckning att använda olika digitala kommunikationskanaler för att kommunicera med olika aktörer. Vår inriktning framgår närmare i avsnittet Kommunikation av den digitala agendan.

ANALYSERA UTVECKLINGEN I FÖRHÅLLANDE TILL DET IT-POLITISKA MÅLET

Vårt uppdrag

Huvudaktivitet	Delaktivitet	Riktlinjer/exempel
Beskriva och analysera utvecklingen inom agendans 22 sakområden	Ta fram nyckelindikatorer som speglar de 22 sakområdena i agendan	<ul style="list-style-type: none">• Tas fram i samverkan med berörda aktörer• Baseras på tillgänglig data• Beakta uppföljningen som görs inom ramen för En digital agenda för Europa• Använda befintliga indikatorer från myndigheter som anges i direktivet
	Jämföra utvecklingen med ett urval av länder i Europa och övriga världen	<ul style="list-style-type: none">• Beakta pågående lagstiftningsarbete och samarbeten på EU-nivå• Beakta OECD och WTO
Följa upp insatser och åtgärder som presenteras i agendan	Beskriva hur insatser och åtgärder i agendan bidrar till att nå målet i agendan	
Identifiera möjligheter och problem i relation till agendans mål		
Lämna förslag på åtgärder som bidrar till målet	Analysera konsekvenserna av förslagen	<ul style="list-style-type: none">• Inom områden där handlingsplan, strategi eller motsvarande saknas

Vår inriktning

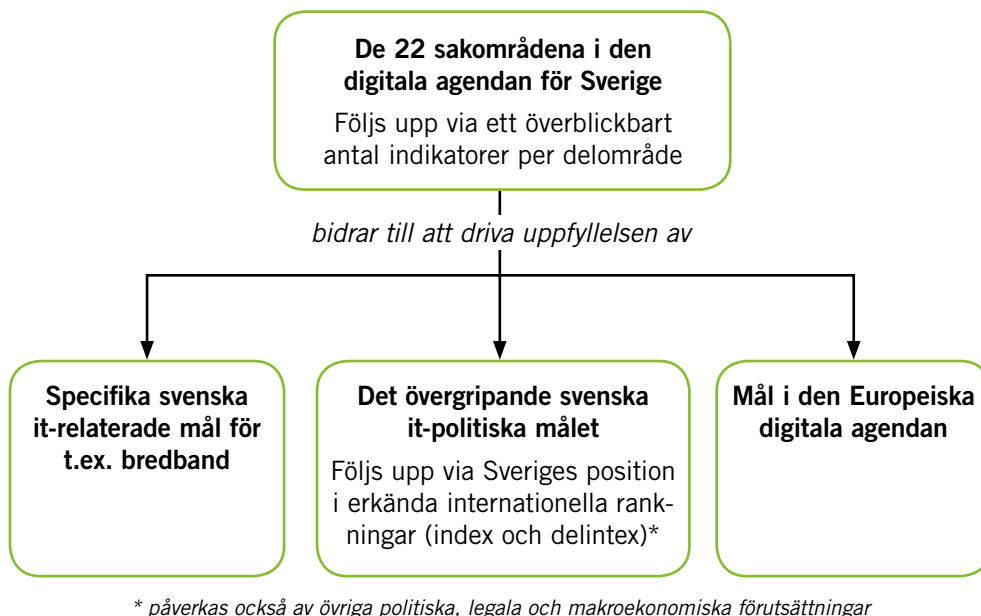
Kommissionens arbete med indikatorer och uppföljning ska präglas av öppenhet och kommissionen kommer att erbjuda intresserade möjlighet att ta del av och bidra till arbetet. Ambitionen är att skapa en tydlighet kring vad som mäts och hur det mäts. Vi tror att det ökar trovärdigheten och möjligheten att få in synpunkter från omvärlden.

Ett grundläggande utvecklingsarbete som kommissionen kommer att bedriva är att beskriva och analysera utvecklingen inom den digitala agendans 22 sakområden. Indikatorer för de olika sakområdena behöver därför identifieras. För uppföljning av det övergripande it-politiska målet behöver befintliga och relevanta internationella rankningar kartläggas.

Den bild som arbetet med indikatorer och internationella jämförelser mynnar ut i ska också ställas i relation till de insatser och åtgärder som regeringen nämner i den digitala agendan.

Indikatorer och internationella jämförelser

De indikatorer som identifieras bör kunna kopplas till tre typer av mål som framgår av bilden. Uppföljning per sakområde och uppföljning av det övergripande målet behöver genomföras parallellt. Valda indikatorer måste vara möjliga att följa över tiden vilket kräver att de ingår i återkommande mätningar.

Kommissionen samarbetar med Gartner för att göra en initial kartläggning av existerande nationella och internationella mätningar⁴. Garters uppdrag ska redovisas i januari 2013.

Indikatorer per sakområde

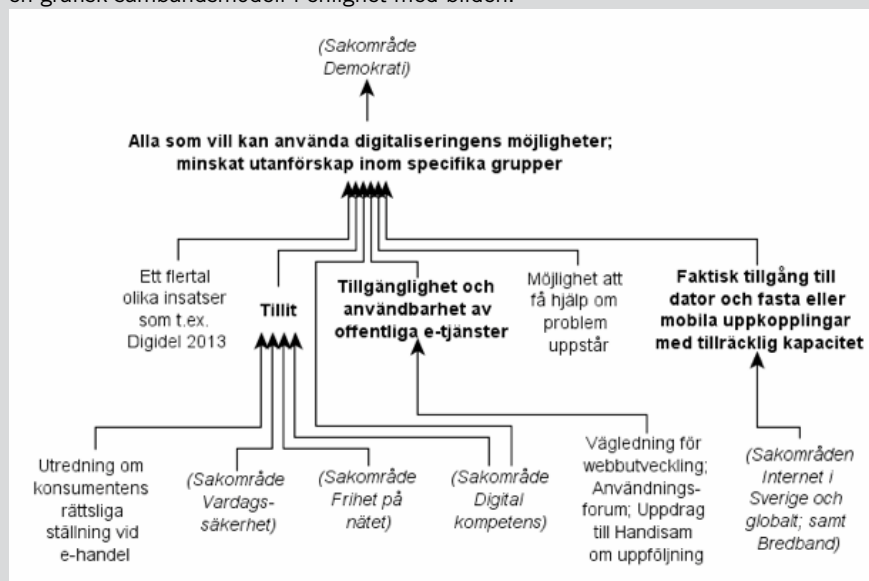
Den digitala agendan omfattar 22 sakområden. Ambitionen, och utmaningen, är att etablera en gemensam syn på vilka indikatorer som kan fånga centrala aspekter inom varje sakområde, vad som är praktiskt möjligt att mäta och vad som har potential att föra utvecklingen framåt på ett meningsfullt sätt.

⁴Gartner arbetar på uppdrag av Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Dnr N2012/3133/ITP.

Efter en översyn av alla sakområden i den digitala agendan, kommer ett mindre antal områden att fokuseras på åt gången. I denna del görs fördjupningar för att specificera vilka indikatorer som behöver vidareutvecklas och vilka befintliga som kan användas.

Inventering av sakområden – exemplet Digitalt innanförskap

Texten i den digitala agendan beskriver de viktigaste sambanden mellan frågor inom och mellan olika sakområden. För området Digitalt innanförskap kan detta illustreras i en grafisk sambandsmodell i enlighet med bilden.

I arbetet med att bestämma lämpliga indikatorer för ett givet område är ambitionen att säkerställa att både den övergripande situationen och detaljer av specifikt intresse kan följas upp. Detta är av särskilt intresse i de fall där det finns kända svagheter som bör uppmärksammas. Vidare är det av intresse om ett visst område omfattar aspekter som inte direkt är kopplade till just digitaliseringen men ändå är betydelsefulla för en positiv utveckling. Ett sådant exempel är upphovsrätten.

Internationella jämförelser

Det it-politiska målet att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter behöver sättas i relation till den internationella utvecklingen. För detta kommer ett urval av internationella jämförelser att användas. Andra mål som nämns i den digitala agendan är att Sverige ska ligga i topp i mätningar om it-sektorns jämställdhet, användningen av it för miljön, demokrati och mänskliga rättigheter. Här finns vissa mätningar att tillgå men de är idag inte helt utvecklade.

En tolkning av det it-politiska målet som har diskuterats är att Sverige ska återfinnas i topp tre i en majoritet av valda internationella rankningar. Idag har Sverige mycket hög ranking i ett antal internationella mätningar. Det rör inte minst de jämförelser som mer direkt avser mäta grad av digitalisering. Exempel på sådana mätningar är Network Readiness Index som sammanställs av World Economic Forum och Digital Economy Rankings som Economist Intelligence Unit tar fram. Sverige återfinns också högt upp i internationella rankningar av bredare karaktär, där ramvillkor, länders konkurrenskraft och andra samhälleliga förutsättningar av mer generell karaktär ingår. Ett sådant exempel är Global Competitiveness Report som ges ut av World Economic Forum.

En tolkning är att Sverige ska återfinnas i topp tre i en majoritet av valda internationella rankningar.

För att en internationell rankning ska betraktas som relevant bör ett antal kriterier vara uppfyllda. Rankningen bör publiceras av en välrespekterad källa, vara årligen återkommande med en struktur och underliggande kriterier som är relativt stabila från år till år. Vidare bör digitalisering vara ett huvudtema, alternativt att det går att separera komponenter direkt kopplade till digitalisering ur helheten. En rankning bör helst vara global eller åtminstone inkludera merparten av EU- eller OECD-länderna.

Det finns även ett antal nya internationella jämförelser under utveckling. Det är strategiskt viktigt att bevaka dem samt eventuellt bidra till att påverka så att dessa index blir rättvisande och transparenta. På så vis ökar förutsättningarna för att de kan utgöra ett värdefullt verktyg för framtida jämförelser.

Nya möjligheter att mäta och följa upp utvecklingen

Idag finns allt större möjligheter att hitta relevant information av intresse för att mäta och följa upp genomförandet av den digitala agendan. Tillgängliggörandet av öppna data och användningen av molntjänster är två exempel. Andra sätt att skapa information är genom så kallad data mining och analys av realtidsförlopp på internet. Tillgången till komplex data via internet eller i stora datacenter, nya mätmetoder och dynamiska indikatorer kommer framöver kunna spela en allt större roll i hur vi mäter och följer upp agendans mål.

Det finns nya sätt att visualisera med de nya digitala verktyg som är under stark utveckling.

Det finns svenska företag i världsklass inom området visualisering, en kompetens som är nödvändig för att skapa förståelse av komplexa samband och förlopp. Det finns nya sätt att visualisera med de nya digitala verktyg som är under stark utveckling. Ett identifierat behov är att kunna sammanställa och presentera alla de indikatorer som behövs för att mäta utvecklingen kring digitaliseringens möjligheter.

Även inom analys av stora datakällor finns ledande svenska aktörer som bygger vidare på forskning inom databaser och lingvistik, för att bland annat kunna förutspå händelser via tolkning av naturligt språk.

Kommissionen avser att utforska denna typ av nya möjligheter för att kunna genomföra smartare mätningar och visualisera resultatet på ett engagerande sätt.

Identifiera områden och frågor med utvecklingspotential

Indikatorerna som används för att få en bild av situationen inom de olika områdena utgör basen för uppföljningen av den digitala agendan.

Bilden som vi får fram genom indikatorerna behöver även sättas i relation till de insatser och åtgärder som regeringen presenterar i den digitala agendan. Med utgångspunkt i analysen av indikatorerna kommer ett resonemang att föras om åtgärdernas och insatsernas roll för politikens genomförande.

En löpande uppföljning av genomförandet av agendans insatser och åtgärder är viktig. Vi föreslår att själva uppföljningen samordnas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Att använda existerande samordningsfunktioner inom Regeringskansliet bör vara det mest effektiva sättet att samlat få fram relevant information om samtliga insatser och åtgärder.

Vi bedömer att den samlade uppföljning som ovanstående process mynnar ut i kommer att utgöra en viktig grund för eventuella förslag på åtgärder från kommissionens sida. Det kommer däremot inte vara den enda grunden. Vårt övriga arbete och de kontakter vi kommer att ha med en rad olika aktörer kommer också att vara en viktig utgångspunkt för våra eventuella överväganden och förslag.

VISA PÅ DIGITALISERINGENS MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Vårt uppdrag

Huvudaktivitet	Delaktivitet	Riktlinjer/exempel
Synliggöra nyttan av digitaliseringen	Skapa förståelse för den samhällsekonomiska nyttan	<ul style="list-style-type: none">• Ekonomisk tillväxt• Bättre miljö• Företagens konkurrenskraft• Social välfärd• Innovation och handel• Ökad tillgänglighet och effektivitet
Ta fram och sprida goda exempel		
Belysa hinder för olika grupper i samhället att använda it		
Beakta utmaningar som beskrivs i agendan		<ul style="list-style-type: none">• Otillåtna kontroller av individer• Otillåten övervakning av individer• Personlig integritet och lagstiftning på området• Anonymitetens konsekvenser• Nätbaserade kriminella handlingar• Problematiska normer på internet

Vår inriktning

Uppdraget att visa på digitaliseringens möjligheter är en viktig och central del av vårt kommunikativa arbete. Den inriktning som vi redovisar under avsnittet Kommunikation av den digitala agendan är därför också i hög utsträckning vägledande för vårt arbete med att synliggöra möjligheterna med digitaliseringen.

Vi anser att delar av uppdraget behöver genomföras ännu mer långsiktigt och systematiskt. Det kommer att vara viktigt att mer ingående beskriva konsekvenser av digitaliseringen, såväl positiva som negativa. Utifrån detta arbete kan vi därefter komma att lämna förslag på hur utmaningar och hinder av olika slag kan hanteras på ett sätt som främjar samhällets fortsatta digitalisering.

Arbetet kommer därför att bedrivas utifrån två utgångspunkter:

- Skapa engagemang och intresse för digitaliseringen.
- Analysera digitaliseringens möjligheter och utmaningar.

Skapa engagemang och intresse för digitaliseringen

I arbetet med att skapa engagemang och intresse för digitaliseringen kommer vi i stor utsträckning att använda oss av olika källor för inspiration och kunskapsinhämtning. Vi kommer främst att arbeta med goda exempel, framtidsbilder och internationella utblickar.

Goda exempel i Sverige

För att kunna synliggöra och beskriva möjligheterna med digitaliseringen är kommissionen beroende av omfattande kontakter med aktörer som på olika sätt är verksamma inom de områden som den digitala agendan omfattar. Det är viktigt att hämta in kunskaper från en rad samhällsområden för att förstå vad digitaliseringen har betytt hittills och vilka möjligheter digitaliseringen skapar.

Goda exempel är viktiga för att åskådliggöra och på ett tydligt sätt lyfta fram olika nyttor med digitaliseringen. Verklighetsnära exempel är särskilt betydelsefulla för att kunna skapa en bred förståelse även bland intressenter som inte dagligen arbetar med frågor direkt kopplade till digitalisering.

För att möjliggöra en bred inventering givet kommissionens resurser är det viktigt att utveckla en modell för hur goda exempel kan samlas in och spridas. Ambitionen är att utveckla en lösning som medger att vi på ett effektivt sätt kan få kännedom om goda exempel inom olika sakområden. Digitaliseringskommissionens webbplats kommer att användas som plattform.

Kommissionen kommer också i samband med kontakter, möten och andra utåtriktade aktiviteter löpande att hämta in exempel som kan lyftas fram.

Goda exempel är viktiga för att åskådliggöra och på ett tydligt sätt lyfta fram olika nyttor med digitaliseringen.

De goda exemplen kommer att spridas via kommissionens webbplats och användas i vår övriga kommunikation i syfte att på ett konkret sätt kunna peka på de möjligheter som digitaliseringen medför.

Internationella utblickar

Målet för it-politiken är relaterat till utvecklingen i omvärlden. Det är därför viktigt att lyfta fram intressanta och utmanande exempel från andra länder.

Att lyfta fram konkreta exempel från omvärlden är viktigt för att kunna synliggöra specifika områden där Sverige har potential att stärka sin position. Relevanta internationella index kan vara bra som instrument för att positionera Sverige på ett övergripande plan. Samtidigt finns risken att utvecklingen eller positionerna inom specifika områden inte synliggörs. Om Sverige ska vara världens bästa land att använda digitaliseringens möjligheter är det viktigt att också uppmärksamma områden där det finns utvecklingspotential.

Kommissionen kommer i detta arbete i stor utsträckning att vara beroende av att aktörer i vår omgivning uppmärksammar oss på internationella exempel som de känner till inom sina respektive verksamhetsområden.

Då kommissionens ordförande också är Sveriges så kallade Digital Champion⁵ kommer vi att utnyttja den kontaktyta uppdraget innebär för att fånga upp intressanta exempel inom EU.

Att lyfta fram konkreta exempel från omvärlden är viktigt för att kunna synliggöra specifika områden där Sverige har potential att stärka sin position.

Framtidsbilder

Utvecklingen på området går snabbt. Det är svårt att idag förutspå de möjligheter som digitaliseringen kan innebära i framtiden. Att lyfta fram goda exempel är viktigt för att sprida kunskap om möjligheter som digitaliseringen skapat. Samtidigt har goda exempel en begränsning. De riskerar att ge en relativt statisk bild av hur situationen ser ut idag.

⁵<http://blogs.ec.europa.eu/neelie-kroes/digital-champions/>
<http://regeringen.se/sb/d/16423/a/198448>

Vårt fokus kommer främst vara att uppmärksamma områden som det offentliga kan behöva förhålla sig till.

Ett inslag i kommissionens arbete kommer därför att vara att arbeta med framtidsbilder av olika slag. Det är angeläget att höja blicken och rikta den framåt för att försöka måla upp ett framtida utvecklingsscenario. Här är det viktigt att inte enbart försöka förstå och synliggöra möjligheterna som digitaliseringen kan medföra. Minst lika viktigt är att också synliggöra utmaningar och problem till följd av samhällets digitalisering.

Utifrån resultaten är ambitionen att lyfta frågor som är väsentliga att hantera för att öka förutsättningarna för en balanserad och nyttoinriktad utveckling av digitaliseringen. Vårt fokus kommer främst vara att uppmärksamma områden som det offentliga kan behöva förhålla sig till.

Analysera digitaliseringens möjligheter och utmaningar

I uppdraget ingår att öka förståelsen för den samhällsekonomiska nyttan av digitaliseringen. Vi ska även i arbetet hantera utmaningar som den tekniska utvecklingen kan ge upphov till. Dessa frågor är komplexa, men viktiga för att på ett trovärdigt sätt kommunicera den digitala agendan.

Vi ser behov av att noggrant överväga på vilket sätt den samhällsekonomiska nyttan kan synliggöras. Samhällsekonomiska analyser på ett så vitt och brett område som vårt uppdrag omfattar, kräver noggranna avgränsningar och omfattande modelltänkande. Detta gäller även i beaktande av de närmare avgränsningar som regeringen specificerar i vårt uppdrag. Arbetet kommer att behöva drivas långsiktigt med inslag av relevant saksakexpertis på området.

Som redan nämnts anser vi inte heller att det är tillräckligt att enbart se till de positiva aspekter som digitaliseringen medför eller kan medföra. Vi behöver också lyfta fram utmaningar och risker. Digital inkludering och hinder mot detta för olika grupper i samhället är en central aspekt i sammanhanget. Kampanjen Digidel 2013 arbetar med frågan och ett nära samarbete med dem är etablerat. Frågorna kräver sannolikt en mer omfattande och systematisk genomlysning, dels för att synliggöra utmaningarna sakligt, dels i syfte att kunna lämna förslag på åtgärder som kan vara angelägna för att minska eller överbrygga negativa konsekvenser av utvecklingen.

ADMINISTRATIVT ANSVAR FÖR SIGNATÄRER TILL DEN DIGITALA AGENDAN

Vårt uppdrag

Huvudaktivitet	Delaktivitet	Riktlinjer/exempel
Stödja och utveckla signatärskapet		I samarbete med Regeringskansliet
Administrativt ansvar för signatärskapet	Engagera nya signatärer	
	Löpande dialog med signatärer	
	Sammanställa och organisera åtaganden	
	Följa och analysera åtaganden	
	Identifiera områden där signatärinitiativ saknas	

Vår inriktning

Signatärerna kliver genom signatärskapet fram och visar sitt engagemang för att bidra till att Sverige ska vara världens bästa land att använda digitaliseringens möjligheter. Det är viktigt att detta engagemang upprätthålls.

Uppgiften att administrera signatärskapet kommer att vara en viktig del av kommissionens arbete. Tyngdpunkten kan inte enbart vara att förvalta signatärskapet. Vi kommer i det löpande arbetet på olika sätt att använda signatärernas erfarenheter och kunskaper. Vi tror också att det kan uppstå intressanta möjligheter genom att främja möten mellan signatärer.

Uppgiften att rekrytera nya signatärer kommer att utgöra en integrerad del av vår övriga verksamhet. I samband med våra löpande kontakter och aktiviteter kommer vi att informera om signatärskapet och bjuda in intresserade att bli signatärer.

Navet för signatärskapet kommer att utgöras av en så kallad signatärswebb som ska utvecklas som en del av Digitaliseringskommissionens webbplats.

Näringsdepartementet gav i juni 2012 Governo AB i uppdrag att göra en översyn av signatärskapet och lämna förslag på framtida inriktning⁶. Arbetet redovisades i november 2012 i rapporten Signatärskap inom ramen för den digitala agendan – förslag till framtida inriktning⁷. Vår inriktning för arbetet med att administrera signatärerna ligger i linje med Näringsdepartementets strategiska överväganden i frågan.

Följande aspekter kommer att vara vägledande i kommissionens arbete med signatärerna:

- Inkludering.
- Skalbarhet.
- Tydlig koppling till den digitala agendan för Sverige.
- Egenengagemang.
- Korsbefrukning.

Inkludering

Allas engagemang och bidrag är viktiga. Arbetet med signatärerna ska därför präglas av inkludering och öppenhet.

Med inkludering menar vi att det ska finnas öppenhet för signatärer som representerar olika verksamheter och sakområden. Signatärskapet är öppet för alla typer av organisationer: företag, ideella organisationer och myndigheter. Minimikrav är att signatärerna ska vara juridiska personer. En bred representation av olika typer av verksamheter och branscher innebär ett bredare engagemang för arbetet med den digitala agendan. Kännedom om agendan kan på så vis också spridas till fler aktörer.

**Allas engagemang och bidrag
är viktiga för att bidra till den
digitala agendans mål.**

Signatärskapet manifesterar signatärernas vilja att bidra till att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Vår utgångspunkt är därför att signatärskapet ska fokusera på signatärernas engagemang och bidrag till att nå målet i form av åtaganden. Kommissionen uppfattar inte att vårt uppdrag är att inom ramen för signatärskapet hantera olika former av intressekonflikter som kan förekomma mellan signatärerna.

⁶Dnr N2012/3134/I/TP.

⁷Dnr N2012/5802/I/TP.

Kommissionen kommer även att sträva efter att signatärerna känner sig inkluderade. Därför ska kommissionen hålla signatärerna informerade om vårt arbete, föra en fortlöpande dialog samt bjuda in till aktiviteter som kommer att genomföras inom ramen för uppdraget i helhet. Ambitionen är att en gång per år bjuda in samtliga signatärer till ett större möte. Ett första sådant möte är Signatärsforum som arrangeras i samarbete med Näringsdepartementet den 30 januari 2013.

Skalbarhet

Idag finns drygt 100 signatärer. Nya signatärer tillkommer kontinuerligt. Om arbetet ska präglas av inkludering och öppenhet måste kommissionens arbete med signatärerna vara skalbart. En till en-kontakter kommer inte att kunna vara det huvudsakliga arbetssättet.

Kommissionen kommer att söka lösningar som innebär att signatärernas åtaganden synliggörs på en övergripande nivå. Ansvar för genomförandet av åtaganden ligger hos signatärerna själva. Lösningar som innebär att de själva rapporterar in åtaganden och deras genomförande kommer att eftersträvas. En systematisk ansats för detta ska utvecklas.

Tydlig koppling till den digitala agendan för Sverige

En viktig utgångspunkt för signatärskapet är att det är frivilligt. De åtaganden som signatärerna hittills har gjort utgår från deras egen verksamhet med det övergripande it-politiska målet i sikte. Åtagandena har inte direkt kopplats till de sakområden som den digitala agendan omfattar. Det medför att det idag är svårt att få någon bild av hur signatärernas intressen i termer av åtaganden fördelar sig mellan den digitala agendans 22 sakområden. En konsekvens av detta är bland annat att uppdraget att identifiera sakområden där initiativ från signatärer saknas blir svårare att genomföra. Vi menar att det är viktigt att sträva efter att signatärerna själva definierar till vilket eller vilka sakområden deras åtaganden hör. En sådan ansats ligger också i linje med inriktningen att hitta en skalbar lösning som möjliggör ett öppet och inkluderande arbetssätt som samtidigt är förenligt med de resurser kommissionen har till sitt förfogande.

I de fall signatärerna inte anser att deras åtaganden faller inom ramen för något eller några av de befintliga sakområdena i agendan bidrar det till att uppmärksamma oss på frågor och områden som inte omfattas av den digitala agendan, men som kan vara angelägna att föra upp på dagordningen.

**Arbetet med signatärerna bör
vara inriktat på att främja ett
stort egenengagemang.**

Egenengagemang

Arbetet med signatärerna bör vara inriktat på att främja ett stort egenengagemang. Det är viktigt att arbetet med signatärskapet innebär att aktiviteter inom ramen för gjorda åtaganden drivs av signatärerna själva. Kommissionen har inte medel för att delfinansiera signatärernas åtaganden. Inte heller ingår det i vårt uppdrag att värdera eller bedöma signatärernas olika åtaganden.

Det är samtidigt viktigt att genomförandet av signatärernas åtaganden synliggörs. Vi uppfattar att det finns önskemål om detta bland dagens signatärer. Vi kommer att sträva efter att hitta en lösning för ett enkelt uppföljningssystem baserat på egenrapportering med tydlig koppling till agendans sakområden. Intressanta åtaganden som genomförs eller avslutats med gott resultat bör också lyftas fram och synliggöras.

Korsbefruktning

Vi hoppas att ett utfall av arbetet med signatärerna kan vara att de med hjälp av de digitala och fysiska mötesplatserna som kommissionen tillhandahåller kan hitta nya samarbetspartners och nya områden att engagera sig i.

Vår uppgift är inte att ansvara för eller påverka signatärernas egna åtaganden. Dessa är och förblir frivilliga. Däremot kan kommissionen på olika sätt sträva efter att signatärer från olika sektorer och med olika perspektiv möts. Att på olika sätt främja att signatärer möts ser vi som en central del av vårt arbete med att administrera signatärskapet.

KOMMUNIKATION AV DEN DIGITALA AGENDAN

Vårt uppdrag

Huvudaktivitet	Delaktivitet	Riktlinjer/exempel
Presentera och diskutera Digital agenda för Sverige		Såväl nationellt som internationellt
Informera om kommissionens uppdrag och arbete		
Inspirera och engagera aktörer att bidra till måluppfyllelsen av agendan		

Vår inriktning

Digitaliseringskommissionens uppdrag är att verka för att det it-politiska målet uppnås och att regeringens ambitioner inom området fullföljs. I detta ingår uttalat att kommunicera den digitala agendan och att visa på digitaliseringens möjligheter.

Det kommunikativa uppdraget är alltså dubbelt: vi ska dels kommunicera den digitala agendan, dels genom kommunikation bidra till att den digitala agendan genomförs. Kommunikationen är samtidigt medel och ett mål.

För att nå framgång måste kommunikationen och öppenheten genomsyra hela kommissionens verksamhet.

**Kommunikationen
är samtidigt medel
och ett mål.**

Om kommissionen ska kunna bidra till ökad digitalisering, med det yttersta målet att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter, måste ambitionen vara att tala med dem som arbetar med digitalisering, i vitt skilda verksamheter. Framförallt måste vi lyssna på praktiker som it-entreprenörer, bibliotekarier, forskare och tillgänglighetsaktivister. Detta är viktigt för att förstå vad som görs idag och vad som, utifrån olika verksamhetsperspektiv, är önskvärt att kunna göra i framtiden. Sådan kunskap är viktig för att kunna lyfta fram goda exempel och intressanta erfarenheter.

Vår ambition är att ge insyn också i det pågående arbetet. På så vis skapar vi möjlighet till meningsfull insyn som tillåter påverkan. En sådan närvaro är ett sätt att öka tillgänglighet både geografiskt och tidsmässigt.

Mål och strategisk inriktning

Kommunikationsmålen syftar till att ge stöd i kommissionens hela uppdrag. Våra mål för kommissionens interna och externa kommunikation är att:

- Skapa insyn i kommissionens arbete,
- stimulera till dialog och erfarenhetsutbyte om digitalisering,
- driva på utvecklingen mot de it-politiska målen, och
- visa på digitaliseringens möjligheter.

Kommunikationen ska vara öppen och ge insyn i arbetet, samt initiera och möjliggöra dialog. Kommunikationen kring digitaliseringens möjligheter ska inte fokusera på tekniken i sig. Ambitionen är att visa på hur digitaliseringen genomsyrar hela livet och gränsen mellan det digitala och analoga mer och mer suddas ut.

Kommissionens närvaro i digitala forum (egen och andras webbplatser samt sociala medier) kommer vara de främsta kommunikationskanalerna. Vi kommer att utveckla en egen webbplats. Den blir huvudsaklig kommunikationsplattform för att sprida information om pågående arbete och resultat. Sociala mediernas möjligheter till dialog ska användas för att sprida kommissionens arbete, men även i syfte att öppna upp för intresserade att lämna synpunkter på arbetsmaterial.

**Kommunikationen kring
digitaliseringens möjligheter ska
inte fokusera på tekniken i sig.**

Det personliga mötet är överlägset som kanal för djupare ömsesidig förståelse och dialog. Det ger också en möjlighet att föra ut budskap som är direkt anpassat till målgruppen. Vi kommer inte att kunna delta i alla de sammanhang då vår medverkan efterfrågas. Det innebär att kommissionen kommer att behöva göra ett strategiskt urval av prioriterade nätverk, seminarier och konferenser för att nå ut till våra målgrupper på ett effektivt sätt. Kommunikationen ska dra nytta av samarbete med Regeringskansliets arbete och andra myndigheter för att skapa synergier och nå bättre resultat.

Kommissionen ska bedriva en aktiv omvärldsbevakning, både i form av informationsinhämtning och genom direkt dialog. Detta både för att få ökad kunskap om målgruppernas attityder och beteenden, och för att delta i debatten i olika medier.

Prioritering och strategiska val

Initialt är kommunikation med relevanta offentliga aktörer prioriterad. Syftet är att stärka samsyn och samordning av budskap i kommunikationen till andra målgrupper. En samordnad kommunikation bidrar till större genomslag.

För att kunna kommunicera och föra en dialog behöver kommissionen mer kunskap om synpunkter, attityder och beteenden hos samtliga målgrupper. Vi kommer på olika sätt arbeta för att erhålla sådan kunskap.

Kommissionen ska bedriva en aktiv omvärldsbevakning, både i form av informationsinhämtning och genom direkt dialog.

Våra målgrupper

Kommissionens kommunikation ska fungera för en bred publik men fokusera på utvalda målgrupper. Bland dessa grupper finns både direkta användare av kommunikationen och sådana som vidareförmedlar informationen. Budskap och arbetsmetoder ska anpassas till målgruppernas olika utgångsläge, behov och kunskaper. Vår webbplats ska tillhandahålla central information på lättläst svenska. Lösningar som medger att även personer med olika funktionsnedsättningar kan ta till sig information, till exempel talsyntes, ska användas.

Signatärer

Vi vill skapa en nära relation med signatärer till den digitala agendan som representerar ideell, privat och offentlig verksamhet. Signatärerna åtar sig frivilligt att medverka till förverkligandet av den digitala agendans ambitioner, och det är av stor vikt att vi tar tillvara deras engagemang och fångar upp och vidareförmedlar deras framgångar.

Regeringskansliet och aktörer inom offentlig sektor

En god kommunikation mellan kommissionen, Regeringskansliet, statliga myndigheter, kommuner och landsting stärker engagemanget och säkerställer att vi strävar mot samma mål. Kommunikationen ska bidra till ökat erfarenhetsutbyte och kunskaper genom koordinering och gemensamma insatser. Pågående initiativ, till exempel Bredbandsforum och E-delegationen, med direkt koppling till den digitala agendan ingår också i den här gruppen.

Näringsliv

Till denna grupp räknar vi också in bransch- och intresseorganisationer. En dialog med dessa aktörer stärker innovations- och utvecklingskraften. I målgruppen ingår till exempel verksamhetsutvecklare och konsulter, liksom ledningsgrupper, verksamhetsansvariga, it-ansvariga, it-strateger och kommunikationsstrateger.

Forskning och sakkunniga

För att kunna uppfylla våra mål vill vi ha en kontinuerlig dialog med forskare och experter, både för att nå ut med våra budskap och för att få ta del av de vetenskapliga steg som tas på för oss relevanta områden. Här räknar vi in både akademien och experter och sakkunniga som är verksamma i andra sammanhang.

Privatpersoner

Genom sociala medier finns idag en bra möjlighet till samtal med specialintresserade och engagerade privatpersoner. Vår inriktning är att vi deltar i det samtalet just som samtal snarare än som envägskommunikation. Dessa engagerade personer kan i sin tur bidra till en vidare spridning av digitaliseringens möjligheter i sina nätverk. Vi ser en utmaning i hur vi kan nå de icke specialintresserade, och de som idag står utanför det digitala livet. Även om exempelvis debattartiklar om digitalisering når en bredare krets än till exempel twitter når de ändå huvudsakligen de särskilt engagerade. Mediekontakter är också viktiga för att via medierna kunna nå ut till privatpersoner.

Internationellt

Genom vår ordförandes uppdrag som Digital Champion och kopplingarna till arbetet med den europeiska digitala agendan knyter vi viktiga kontakter också för arbetet med den svenska digitala agendan. Det internationella arbetet sker primärt genom personliga möten i dessa sammanhang, men vi kommer att ha viss statisk webb-information på engelska såväl som på de svenska minoritetsspråken.

;**D**
DIGITALISERINGS-
KOMMISSIONEN